

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 49, 2017

Nummer 49, 2017

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:3320](#) 15-11-2017

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2017:7224](#) 22-08-2017

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2017:6129](#) 18-07-2017

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2017:5969](#) 11-07-2017

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2017:4859](#) 08-06-2017

Rechtbank

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2017:7627](#) 02-08-2017

Uitspraken zonder ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 03-10-2017

Silva en Mondim Correia t. Portugal

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

RECHTSPRAAK

Wie moet met de voogdij worden belast over drie minderjarige kinderen wier moeder om het leven is gebracht door de vader? De familie van de moeder (in Rusland), die van de vader of een neutrale derde? Hof bekrachtigt beschikking van rechtbank, waarbij de oom van de overleden moeder tot voogd is benoemd. De kinderen wonen inmiddels in Rusland.

De rechtbank heeft de oom en tante moederszijde belast met de voogdij over de minderjarigen wier moeder om het leven is gebracht door de vader. De vader, de oom vaderszijde en de Raad voor de Kinderbescherming zijn het niet eens met deze beslissing. Het hof heeft de beschikking bekrachtigd. Het hof stelt voorop dat in het algemeen een netwerkplaatsing de voorkeur heeft boven plaatsing in een neutraal pleeggezin. Het hof is van oordeel dat in casu van deze hoofdegel niet moet worden afgeweken. Zowel de oom vaderszijde als de oom moederszijde zijn positief gescreend. De combinatie van het onderzoek door de autoriteiten en het onderzoek door de gecertificeerde instelling ter plaatse biedt voldoende garantie voor de deugdelijkheid van de screening van de oom moederszijde. De Raad heeft de zorg uitgesproken dat in geval van plaatsing van de minderjarigen bij de oom en tante moederszijde, de familie in Rusland eventueel niet in staat zal zijn het contact tussen de minderjarigen en (de familie van) de vader te ondersteunen, nu de vader er de oorzaak van is dat de familieleden in Rusland hun dochter c.q. zus hebben verloren. Het hof houdt hier rekening mee, maar is van oordeel dat de familieleden in Rusland reeds hebben aangetoond dat zij in staat zijn om, ondanks dit verlies, het belang van de minderjarigen bij contact met (de familie van) de vader voorop te stellen.

De oom en tante moederszijde bieden de minderjarigen een warme en stabiele plek, waarin zij samen tot hun volwassenheid kunnen opgroeien. De minderjarigen kunnen eveneens de laatste rustplaats van de moeder bezoeken als zij daaraan behoefte hebben. Het hof is dan ook van oordeel dat plaatsing van de minderjarigen bij de oom en tante moederszijde de voorkeur geniet en heeft daarom de voogdij aan hen toegekend.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 15-11-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:3320

Zaaknummer: 200.216.629/01; 200.216.952/01; 200.218.795/01

RECHTSPRAAK

Kort geding. Bekrachtiging vonnis voorzieningenrechter waarbij verlof is verleend tot toepassing van lijfswang in verband met niet-betaalde kinder- en partneralimentatie. Man werd gegijzeld en blijft gegijzeld.

Bij beschikking van het hof van 21 maart 2017 is een kinderalimentatie bepaald voor het oudste kind dat bij de moeder verblijft van € 605 per maand en voor de twee andere kinderen die drie dagen in de week bij de moeder verblijven van € 150 per maand. De partneralimentatie is bepaald op € 5.071 per maand. De rechtbank had ook kinder- en partneralimentatie vastgesteld, maar lagere bedragen.

De echtscheiding is ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand op 3 augustus 2015. De man heeft sporadisch aan zijn kinderalimentatieverplichting voldaan en in het geheel niet aan de partneralimentatieverplichting.

Bij vonnis van 4 juli 2017 heeft de rechtbank verlof verleend aan de vrouw om de beschikkingen van de rechtbank en het hof met betrekking tot de kinder- en partneralimentatie ten uitvoer te leggen bij lijfswang en de man deswege in gijzeling te stellen tot de vordering uit hoofde van niet-betaalde kinder- en partneralimentatie van bijna € 109.000 zal zijn voldaan. De gijzeling mag ten hoogste drie maanden duren.

De vrouw heeft het vonnis ten uitvoer gelegd en de man is gegijzeld.

Het hof oordeelt eerst dat de door de vrouw gestelde omstandigheden voldoende haar spoedeisend belang bij een voorziening in kort geding rechtvaardigt. Zij heeft behoefte aan een bijdrage, omdat zij een beperkte WAO-uitkering ontvangt (€ 1.223 netto) en aantoonbaar medische beperkingen heeft die gepaard gaan met aanzienlijke kosten.

Het hof stelt voorop dat rechterlijke uitspraken nagekomen dienen te worden en dat niet geduld kan worden dat personen die verplicht zijn tot betaling van alimentatie, daaraan niet voldoen.

De man stelt dat hij niet in staat is om aan de alimentatieverplichtingen te voldoen. Het hof is met de voorzieningenrechter van oordeel dat de man nog immer onvoldoende aannemelijk

heeft gemaakt dat hij niet over meer inkomen beschikt dan het bedrag dat hij uit zijn bedrijf ontvangt of kan ontvangen. Ook overigens is niet aannemelijk gemaakt dat de man onmachtig is tot betaling van alimentatie. Zo heeft hij intussen wel een betalingsregeling getroffen met zijn toenmalige advocaat waarbij hij binnen drie maanden een bedrag van € 10.000 zal voldoen.

Voorts wijst het hof gemotiveerd de stelling van de man af dat er andere dwangmiddelen zijn, zoals beslag op een stuk bosgrond of op een polis bij Centraal Beheer. Voor zover die middelen er zijn, levert dat veel te weinig op om enigszins in de buurt te komen van de betaling van de achterstand.

Ten slotte weegt het hof de belangen van de vrouw bij de tenuitvoerlegging bij lijfswang af tegenover die van de man bij niet-toepassing van lijfswang. Het hof concludeert dat de belangen van de vrouw de doorslag geven.

Het hof bekrachtigt het vonnis van de voorzieningenrechter en veroordeelt de man als de in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 22-08-2017

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2017:7224

Zaaknummer: 200.219.874

RECHTSPRAAK

Echtscheiding. Pensioenverweer (artikel 1:153 BW) wordt afgewezen. Voortgezet gebruik echtelijke woning (artikel 1:165 BW) wordt eveneens afgewezen, omdat de verzoekster de woning niet gebruikt; de man gebruikt de woning. Verzoek tot betaling van de bruidsgave conform het huwelijkscontract wordt toegewezen, alsmede alimentatie ten behoeve van de vrouw.

Partijen zijn in Iran gehuwd. Zij hebben beiden de Iraanse nationaliteit. De man heeft ook de Nederlandse nationaliteit. De rechtbank spreekt de echtscheiding uit nadat het pensioenverweer van artikel 1:153 BW is afgewezen. Ter zake hiervan stelt de vrouw dat de man tot op heden zijn huwelijkse verplichtingen niet is nagekomen die haar na de echtscheiding financiële zekerheid zou hebben geboden. Het nabestaandenpensioen zal verloren gaan in geval van vooroverlijden van de man. Hierdoor kan de vrouw niet in haar levensonderhoud voorzien. De man dient eerst zijn verplichtingen uit de huwelijkse overeenkomst na te komen dan wel een andere afdoende voorziening voor het geval van vooroverlijden te treffen alvorens de echtscheiding kan worden uitgesproken. De man verweert zich hiertegen, daartoe stellende dat hij een billijke voorziening heeft getroffen als bedoeld in artikel 1:153 BW.

De rechtbank overweegt dat niet gebleken is dat betaling van de bij de sluiting van het huwelijk overeengekomen bruidsgave tevens onder de reikwijdte van artikel 1:153 BW valt, zodat in zoverre voorbij zal worden gegaan aan de stellingen van de vrouw. Uit de door de man overgelegde stukken blijkt dat hij pensioen opbouwt bij de Stichting Pensioenfonds Openbaar Vervoer en dat de vrouw ook na de echtscheiding als ex-echtgenoot aanspraak maakt op partner- en nabestaandenpensioen. In het licht hiervan heeft de vrouw naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende onderbouwd dat haar vooruitzicht op deze uitkeringen zou teloorgaan of in ernstige mate zou verminderen in geval van vooroverlijden van de man na echtscheiding. Dit vormt derhalve geen beletsel voor het uitspreken van de echtscheiding.

Wat de nevenvoorzieningen betreft overweegt de rechtbank het volgende.

De vrouw verzoekt te bepalen dat het voortgezet gebruik van de echtelijke woning aan haar wordt toegewezen voor de duur van zes maanden zonder dat zij de man aldaar hoeft te ontvangen en met machtiging aan de vrouw om deze uitspraak middels inschakeling van de sterke arm te effectueren. De rechtbank oordeelt dat vaststaat dat het voorlopig gebruik van de woning in het kader van de voorlopige voorzieningen aan de man is toegewezen, dat hij op dit moment in de woning verblijft en dat de vrouw de woning heeft verlaten en elders onderdak heeft gevonden. Nu de beschikking in voorlopige voorzieningen van kracht blijft tot het moment van inschrijven van de echtscheidingsbeschikking en de man uit hoofde van de beschikking in voorlopige voorzieningen ten tijde van de inschrijving de woning bewoont, is er geen sprake van bewoning door de vrouw in de zin van artikel 1:165 BW. Reeds hierom kan het verzoek van de vrouw ten aanzien van de woning niet worden toegewezen.

De rechtbank wijst het verzoek van de vrouw de man te veroordelen tot betaling van de overeengekomen bruidsgave toe. Voorts stelt de rechtbank ten behoeve van de vrouw partneralimentatie vast.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 02-08-2017

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2017:7627

Zaaknummer: C/13/611424 / FA RK 16-4669

RECHTSPRAAK

Ondertoezichtstelling. Ex-partner die niet het gezag heeft wordt in het kader van de ondertoezichtstellingsprocedure aangemerkt als belanghebbende.

De ex-echtgenoten hebben gezamenlijk een kind. Dit kind heeft het hoofdverblijf bij de moeder. Bij beschikking van de Rechtbank Gelderland van 3 april 2014 is het gezamenlijk gezag van de ouders beëindigd en bepaald dat het gezag over het kind voortaan alleen door de moeder wordt uitgeoefend.

Tijdens de procedure over de omgang tussen de ex-partner (de vader) en het kind wordt ook een verzoek tot ondertoezichtstelling van het kind behandeld. De moeder maakt in hoger beroep bezwaar tegen het aanmerken van haar ex-partner als belanghebbende in de ondertoezichtstellingsprocedure, omdat hij geen gezag heeft. Zij verwijst daarvoor naar Hoge Raad 12 september 2014, ECLI:NL:HR:2014:2665.

Het hof oordeelt hierover als volgt. Het hof stelt voorop dat op grond van artikel 798 lid 1 eerste volzin Rv onder belanghebbende wordt verstaan: degene op wiens rechten of verplichtingen de zaak rechtstreeks betrekking heeft. Volgens vaste rechtspraak (recent bevestigd door de Hoge Raad in ECLI:NL:HR:2014:2665) worden tot de in artikel 798 lid 1 Rv bedoelde rechten en verplichtingen gerekend de door internationale verdragen beschermde rechten, voor zover daarop door de burger rechtstreeks een beroep kan worden gedaan (zoals het recht op 'family life' in de zin van artikel 8 EVRM). Naar de Hoge Raad in genoemde procedure heeft overwogen kan de niet met het gezag beklede ouder in het kader van een ondertoezichtstelling niet worden beschouwd als belanghebbende in de zin van artikel 798 lid 1 Rv en dus evenmin als belanghebbende in de zin van artikel 806 lid 1 Rv, omdat de maatregel van ondertoezichtstelling ingrijpt in de rechtsbetrekking tussen de met het gezag belaste ouder en de minderjarige en aldus rechtstreeks betrekking heeft op de uit het ouderlijk gezag voortvloeiende rechten en verplichtingen. Het hof voegt hieraan toe dat, indien daartoe bijzondere aanleiding bestaat, een ouder zonder gezag kan worden aangemerkt als belanghebbende in een procedure waarin de maatregel van de ondertoezichtstelling centraal staat. In de onderhavige procedure is naar het oordeel van het hof sprake van bijzondere

omstandigheden die maken dat de ex-partner rechtstreeks wordt getroffen in zijn rechten en verplichtingen. De grond voor de ondertoezichtstelling is volgens de Hoge Raad namelijk met name gelegen in het feit dat statusvoorlichting moet plaatsvinden aan het kind over de ex-partner. Deze statusvoorlichting is ook noodzakelijk voordat eventueel contact tussen het kind en de ex-partner tot stand kan worden gebracht. De ex-partner wordt hierdoor rechtstreeks in zijn belang getroffen. Daarom wordt de ex-partner in deze procedure, ondanks het feit dat hij geen gezag heeft, wel als belanghebbende aangemerkt.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 18-07-2017

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2017:6129

Zaaknummer: 200.216.167

RECHTSPRAAK

Wijziging huwelijkse voorwaarden tijdens huwelijk van uitsluiting van gemeenschap van goederen (zonder verrekenbeding) naar gemeenschap van goederen. Man wenst vernietiging van de tijdens huwelijk gemaakte huwelijkse voorwaarden op grond van wilsgebreken (bedrog, misbruik van omstandigheden en dwaling). Hof wijst de verzoeken af en bekrachtigt de beschikking van de rechtbank.

Tussen partijen is in hoger beroep in geschil de geldigheid van de op 9 december 2010 opgemaakte huwelijkse voorwaarden, waarbij de huwelijkse voorwaarden zijn gewijzigd van uitsluiting van goederen (zonder verrekenbeding) naar gemeenschap van goederen. De man beroept zich ten aanzien van de totstandkoming van deze huwelijkse voorwaarden op bedrog, misbruik van omstandigheden en dwaling. De stellingen die de man aan zijn beroep op wilsgebreken ten grondslag legt, komen erop neer dat de vrouw heeft aangedrongen op het wijzigen van de huwelijkse voorwaarden en daarbij opzettelijk alleen melding heeft gemaakt van de fiscale gevolgen bij overlijden van de man en opzettelijk heeft verzwegen dat zij een nieuwe relatie had en voornemens was tot het in gang zetten van de echtscheiding.

Het hof wijst de verzoeken van de man op grond van wilsgebreken af. Van bedrog is niet gebleken, omdat niet is komen vast te staan dat de vrouw een onjuiste mededeling heeft gedaan of dat zij willens en wetens de man heeft misleid door te verzwijgen dat de huwelijkse voorwaarden niet alleen bij overlijden gelden. Dat de man niet wist dat de gemeenschap van goederen in de gewijzigde huwelijkse voorwaarden ook bij echtscheiding gold is – zo die stelling al juist is – naar het oordeel van het hof niet te wijten aan enige al dan niet onjuiste mededeling van de vrouw of het verzwijgen door haar daarvan.

Van misbruik van omstandigheden is evenmin gebleken. De man heeft op dit punt onvoldoende gesteld. Zo heeft hij niet naar voren gebracht dat hij door een bijzondere omstandigheid (zoals noodtoestand, afhankelijkheid, lichtzinnigheid, abnormale geestestoestand of onervarenheid) is bewogen de huwelijkse voorwaarden aan te gaan en wat die bijzondere omstandigheid is.

Ook dwaling is naar het oordeel van het hof niet komen vast te staan. De wijziging van de huwelijkse voorwaarden was ingegeven door fiscale motieven. Uit brieven van de notaris blijkt dat een gemeenschap van goederen zou ontstaan, dat een ontwerp van de akte aan partijen is toegezonden, dat zij een vermogensopstelling hebben gemaakt en ondertekend, dat zij beiden het verzoek aan de rechtbank hebben ondertekend en dat de akte bij de notaris door beide partijen is ondertekend. De vrouw mocht ervan uitgaan dat de man voldoende was geïnformeerd en voorgelicht over de inhoud van de akte van huwelijkse voorwaarden en de strekking daarvan en dat zij hem niet nogmaals behoefde te informeren. Gesteld noch gebleken is dat voor de vrouw kenbaar was dat de man niet wist dat door het tekenen van de akte tussen hem en de vrouw een gemeenschap van goederen zou ontstaan en dat hij ook niet wist dat die gemeenschap ook zou gelden in andere situaties dan bij zijn overlijden, zodat zij hem daaromtrent had behoren in te lichten. Het moet, aldus het hof, voor risico van de man blijven dat, voor zover al het geval, hij is afgegaan op de gestelde mededeling van de vrouw dat de huwelijkse voorwaarden alleen zouden gelden bij zijn overlijden. Van een aan de vrouw te verwijten dwaling is aldus geen sprake.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 11-07-2017

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2017:5969

Zaaknummer: 200.169.820

RECHTSPRAAK

Wijziging van kinderalimentatie. Geldt een niet-wijzigingsbeding ook ten aanzien van de kinderalimentatie? Hof oordeelt dat het overeengekomen niet-wijzigingsbeding alleen ten aanzien van de partneralimentatie geldt. Voor zover het beding ook op de kinderalimentatie zou zien, is het beding nietig, gelet op de bescherming van de belangen van het kind. Beroep op gezag van gewijsde van eerdere beslissing tussen dezelfde partijen wordt afgewezen.

De man stelt in hoger beroep dat het in het convenant tussen partijen opgenomen niet-wijzigingsbeding ten aanzien van de kinderalimentatie niet rechtsgeldig is. De vrouw stelt daarentegen dat sprake is van een rechtsgeldig niet-wijzigingsbeding. De vrouw beroept zich daarbij op artikel 236 Rv onder verwijzing naar de in kracht van gewijsde gegane beschikking waarin de rechtbank heeft geoordeeld dat het niet-wijzigingsbeding rechtsgeldig is, zodat het de man niet vrijstaat dit oordeel opnieuw voor te leggen, thans aan het hof.

Het hof stelt voorop dat de verplichting tussen bloed- en aanverwanten tot het betalen van (kinder)alimentatie van openbare orde is. Artikel 1:159 lid 1 BW biedt de mogelijkheid schriftelijk te bedingen dat een overeenkomst over te betalen alimentatie niet bij rechterlijke uitspraak zal kunnen worden gewijzigd op grond van een wijziging van omstandigheden, tenzij sprake is van een zo ingrijpende wijziging van omstandigheden dat de verzoeker naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet langer aan het beding van niet-wijziging mag worden gehouden. Het hof overweegt dat artikel 1:159 BW een bepaling is die uitsluitend betrekking heeft op partneralimentatie en niet op kinderalimentatie. Een niet-wijzigingsbeding voor kinderalimentatie zou op gespannen voet staan met het bepaalde in artikel 1:400 lid 2 BW, te weten dat niet kan worden afgezien van de volgens de wet verschuldigde kinderalimentatie. De openbare orde, in het bijzonder het door het recht beschermde belang van het kind, staat eraan in de weg dat ouders ten aanzien van kinderalimentatie een niet-wijzigingsbeding zouden kunnen overeenkomen. Dit houdt dus in dat het niet-wijzigingsbeding voor zover het de kinderalimentatie betreft, nietig is (artikel 3:40

BW in verbinding met artikel 3:59 BW).

Wat betreft het beroep van de vrouw op artikel 236 Rv stelt het hof voorop dat de Hoge Raad op 20 december 2013 (ECLI:NL:HR:2013:2109) heeft geoordeeld dat, hoewel in beginsel gezag van gewijsde toekomt aan beslissingen met betrekking tot geschilpunten ter zake aanspraken op levensonderhoud die zijn vervat in een tussen dezelfde partijen gegeven, in kracht van gewijsde gegane beschikking, dit gezag in zoverre wordt beperkt dat ingevolge artikel 1:401 BW een rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud bij een latere uitspraak kan worden gewijzigd of ingetrokken, wanneer zij nadien door wijziging van omstandigheden ophoudt aan de wettelijke maatstaven te voldoen (lid 1) of indien zij van de aanvang af niet aan de wettelijke maatstaven heeft beantwoord doordat bij die uitspraak van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan (lid 4). Wordt op de voet van artikel 1:401 BW wijziging van een rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud verzocht, dan is de rechter daarom niet gebonden aan geschilbeslissingen in de uitspraak waarvan wijziging wordt verzocht, indien blijkt dat één of meer van de in die bepalingen genoemde gronden zich voordoen. De rechter zal in dat geval de uitkering tot levensonderhoud opnieuw hebben vast te stellen, rekening houdend met alle ter zake dienende omstandigheden, en hij is daarbij niet gebonden aan oordelen omtrent die omstandigheden in de beslissing waarvan wijziging wordt verzocht (zie ook: HR 25 mei 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA0902, *NJ* 2007/518). Het hof is dus niet gebonden aan de eerdere beschikking in eerste aanleg, ook al is deze beschikking in kracht van gewijsde gegaan en heeft deze daardoor gezag van gewijsde gekregen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 08-06-2017

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2017:4859

Zaaknummer: 200.196.885

RECHTSPRAAK

Silva en Mondim Correia t. Portugal

Vaderschapsactie. Grenzen aan de flexibiliteit bij termijnen. Geen gemeenschappelijke benadering in Europa. Verzoekers hebben zelf verantwoordelijkheid voor het niet indienen van een verzoek. Geen schending.

Eerste verzoeker is buiten huwelijk geboren. Hij heeft altijd gedacht dat T.S. zijn vader was. De familie van T.S. beschouwde verzoeker als een familielid. In maart 2012 startte verzoeker een procedure tot het vaststellen van T.S. als zijn juridische vader. T.S. voerde in verweer dat de termijn voor een vaderschapsactie was verstreken. De rechtbank oordeelde dat de bepaling waarin de termijn werd vastgelegd (§ 1817 Portugese BW) onconstitutioneel was vanwege een disproportionele beperking op een persoon die een vaderschapsactie wilde starten. De rechtbank volgde de redenering en oordeelde dat misbruik van recht de enige toelaatbare beperking was. Het gerechtshof Porto was het hiermee eens. T.S. stelde cassatieberoep in en het Hof van Cassatie oordeelde de wettelijke beperking constitutioneel. De zaak van tweede verzoeker was vergelijkbaar. Verzoekers wendden zich tot het EHRM.

Het EHRM oordeelt dat iedereen het recht heeft om gegevens vast te stellen die relevant zijn voor hun identiteit en dat dergelijke informatie van belang is voor de persoonlijkheidsontwikkeling. Daarbij behoort het recht om vast te stellen wie de juridische ouders zijn. Op grond hiervan concludeert het EHRM dat de klacht onder de werkingssfeer van artikel 8 EVRM valt. Betreffende de naleving van artikel 8 EVRM dient een afweging te worden gemaakt tussen het belang van de betrokkene om zijn ouders te kennen tegenover het belang van de putatieve ouder om beschermd te worden tegen oude aanspraken. Bovendien speelt het algemeen belang bij rechtszekerheid een rol. In de zaak *Phinikaridou t. Cyprus* (EHRM 20 december 2007, zaaknr. 23890/02) stelde het EHRM vast dat er in de lidstaten geen gemeenschappelijke regels bestaan over deze vraag. Sommige landen stellen geen termijn, terwijl de gestelde termijn variëren tussen één en dertig jaar. De periode begint te lopen vanaf de geboorte of vanaf het meerderjarig worden ofwel vanaf de datum van een uitspraak waarin vaderschap wordt ontkend. In het algemeen begint de termijn ongeacht de kennis van betrokkene. Een termijn als zodanig is niet in strijd met het EVRM, aldus het

EHRM. Of een termijn verdragsconform is, hangt af van de aard van de bepaling en de toepassing daarvan. Het EHRM overweegt dat het specifieke tijdstip waarop een persoon bewust wordt van de biologische feiten relevant is. Bovendien hecht het EHRM eraan of er andere rechtsmiddelen beschikbaar zijn indien de termijn toch is verlopen. De cruciale vraag is of een wettelijke aanname voorrang is toegekend ten koste van de biologische en sociale werkelijkheid en of hierdoor het privé- en familieleven op effectieve wijze geëerbiedigd is, gelet op de beoordelingsmarge van de staat en de vastgestelde feiten en wensen van de betrokkenen.

De Portugese regel stelden een termijn van tien jaar na het bereiken van de meerderjarigheid. Deze regel was bedoeld om de periode van onzekerheid voor de putatieve vader te beperken, mede in het algemeen belang bij rechtszekerheid. Onder sommige omstandigheden kon de periode met drie jaar worden verlengd: indien een derde het vaderschap had laten vernietigen; indien een persoon bekend werd met feiten die de procedure rechtvaardigde (bijvoorbeeld dat hij door de putatieve vader niet meer als zoon of dochter werd behandeld) of indien betrokkene bekend werd met feiten die een onderzoek naar het biologische vaderschap rechtvaardigde. Het EHRM overweegt dat de huidige Portugese regel aanzienlijk ruimer is dan de regel die tot 2009 van toepassing was. Het EHRM stelt vast dat ten tijde van het starten van de procedure verzoekers respectievelijk 68 en 44 jaar oud waren, terwijl zij hun hele leven op de hoogte waren van de identiteit van hun biologische vaders. De feiten zijn in dit opzicht anders dan in de zaken *Phinikaridou* en *Backlund* (EHRM 6 juli 2010, zaaknr. 36498/05), waar de verzoekers pas na het verlopen van de termijn op de hoogte raakten van de identiteit van hun biologische vader. In die twee zaken was een inflexibele termijn in geding met geen enkele verlenging, zelfs wanneer nieuwe en relevante feiten bekend waren. Het EHRM concludeert dat verzoekers onvoldoende diligent zijn geweest in het vaststellen van de relatie tot hun respectievelijke vaders. Weliswaar is hun belang bij het in rechte laten vaststellen van de waarheid vitaal, maar dit ontslaat ze niet van de plicht tot naleven van de nationale wetgeving. Het oordeel dat artikel 8 EVRM niet is geschonden is unaniem.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 03-10-2017

Zaaknummer: 72105/14 en 20415/15